

Sygn. akt V CSK 92/14

POSTANOWIENIE

Dnia 17 września 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bogumiła Ustjanicz

w sprawie z wniosku S. P.
przy uczestnictwie M. B., S. W. i D. I.
o ustanowienie służebności drogi koniecznej,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 17 września 2014 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestniczki postępowania M. B.
od postanowienia Sądu Okręgowego w K.
z dnia 19 września 2013 r., sygn. akt III Ca [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy w K. oddalił apelację uczestniczki M. B. od postanowienia Sądu Rejonowego w D. z dnia 27 lutego 2013 r., którym ustanowiona została na rzecz każdorazowego właściciela nieruchomości bliżej opisanej, stanowiącej obecnie własność wnioskodawcy, służebność drogi koniecznej, obciążająca każdorazowego właściciela wskazanej nieruchomości, stanowiącej obecnie własność tej uczestniczki, pasem gruntu o powierzchni 100 m², którego przebieg oznaczony został w opinii biegłego będącej integralną częścią postanowienia.

Uczestniczka w skardze kasacyjnej powołała obie podstawy przewidziane w art. 398³ § 1 k.p.c. We wniosku o przyjęcie tej skargi do rozpoznania wskazała przyczyny objęte art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. Występowanie istotnego zagadnienia prawnego połączyła koniecznością udzielenia odpowiedzi na pytanie: „czy brak spełnienia wymogu minimalnej szerokości drogi dojazdowej z działki budowlanej do drogi publicznej określonego w § 14 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. Nr 75, poz. 690) jest równoznaczny z pojęciem braku odpowiedniego dostępu do drogi publicznej, określonym w art. 145 § 1 k.c.” W razie pozytywnej odpowiedzi zajdzie potrzeba wyjaśnienia, jak należy interpretować i stosować przesłankę „najmniejszego obciążania gruntów”, przez które droga konieczna ma przebiegać, a także jak należy interpretować i stosować kryterium uwzględnienia interesu społeczno–gospodarczego, określone w art. 145 § 2 i 3 k.c. Za oczywistą zasadnością skargi kasacyjnej przemawia to, że żadne z wypowiedzi Sądu Najwyższego i doktryny, odnoszące się do kryteriów pojęcia odpowiedniego dostępu nieruchomości do drogi publicznej nie odwołują się do wymienionego rozporządzenia jako podstawy określenia tego dostępu. Uczynienie zatem tego aktu o charakterze publicznoprawnym podstawą ustanowienia służebności drogi koniecznej bez rozważenia kryteriów wskazywanych w orzecnictwie stanowi o spełnieniu wymagań przyczyny objętej art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna ukształtowana została w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako środek zaskarżenia o szczególnym charakterze, skierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa i jednolitości wykładni oraz eliminację orzeczeń oczywiście wadliwych, bądź dotkniętych nieważnością postępowania, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżania orzeczeń niesatysfakcjonujących stron. Realizacji tego celu służy instytucja tzw. przesądu, ustanowionego w art. 398⁹ k.p.c., w ramach którego Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny sprawy przedstawionej mu ze skargą kasacyjną. Zakres przeprowadzanego badania jest ograniczony do kontroli, czy w sprawie występuje istotne zagadnienie, zachodzi potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, a zatem okoliczności przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt. 1 do 4 k.p.c. Nie podlegają natomiast badaniu podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie. Założenie wymagania objętego art. 398⁴ § 2 k.p.c. zostanie spełnione, jeżeli zostaną przedstawione w skardze kasacyjnej i uzasadnione przesłanki o charakterze publicznoprawnym, stanowiące podstawę wstępnej, merytorycznej oceny przyczyn określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa. Ugruntowane zostało w orzecznictwie zapatrywanie, że skarżący powinien wskazać przepisy prawne, na tle stosowania których wyłoniło się zagadnienie, sformułować je, podać argumenty prowadzące do rozbieżnych ocen, a nadto motywację, że rozwiązane go jest istotne nie tylko w rozpoznawanej sprawie, ale także dla praktyki sądowej (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz.11; z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz.151; z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, niepubl.; z dnia 14 grudnia 2004 r., III CK 585/04, niepubl.; z dnia 26 września 2005 r., II PK 98/05, OSNP 2006, nr 15-16, poz. 243; niepubl.; z dnia 4 sierpnia 2006 r., III CZ 47/06, niepubl.; z dnia 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, niepubl.; z dnia 26 czerwca 2008 r. I CSK 108/08, niepubl., z dnia

19 stycznia 2012 r., I UK 325/11, niepubl.). Przedstawione przez skarżącą zagadnienie nie odpowiada wskazanym wymaganiom. Poruszone w nim kwestie nie stanowią nowego i nierozwiązanego dotychczas problemu. W ich argumentacji nie można dopatrzeć się przekonujących racji, które skłaniałyby do uznania, że rzeczywiście chodzi o istotne zagadnienie prawne we wskazanym rozumieniu. Sprowadza się ona do oczekiwania kontroli dokonanej przez Sąd drugiej instancji subsumcji ustalonych faktów pod określoną normę prawną, co nie jest objęte pojęciem zagadnienia prawnego. Odwołanie się do orzecznictwa Sądu Najwyższego w miarodajny sposób wyjaśnia kwestie związane z określeniem przesłanek przewidzianych w art. 145 § 2 i 3 k.c.

Jednolicie przyjmowane jest w orzecznictwie Sądu Najwyższego, że dla wykazania oczywistej zasadności skargi kasacyjnej należy przedstawić, drogą odrębnego wyводу, że bez wątpliwości doszło do uchybień i naruszeń przepisów prawa materialnego lub procesowego, gdy jest pewne, że miały one wpływ na treść orzeczenia albo jeśli podniesione zarzuty oczywiście uzasadniają skargę. Spełniające te wymagania naruszenie przepisów prawa powinno mieć postać kwalifikowaną, dostrzegalną bez potrzeby wnikliwej analizy prawnej i zagłębiania się w szczegóły sprawy. Nie chodzi zatem o takie naruszenie prawa, które może stanowić podstawę skargi w rozumieniu art. 398⁴ k.p.c. (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC z 2004 r., nr 3, poz. 49; z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP z 2004 r. nr 6, poz. 100; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, niepubl.; 22 marca 2012 r., I PK 196/11 niepubl.; z dnia 7 września 2012 r., V CSK 529/11, niepubl.; z dnia 18 września 2012 r., II CSK 179/12, niepubl.). Nie spełnia przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania powołanie naruszenia konkretnego przepisu prawa, ale sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego rozstrzygnięcia (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004, nr 13, poz. 230; z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 38/06, niepubl.; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, niepubl.). Rzeczą skarżącego było wykazanie, że oczywistość tego rodzaju rzeczywiście zachodzi. Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, analiza podstaw skargi oraz

motywów zaskarżonego postanowienia nie prowadzi do wniosku, że miało miejsce naruszenie, w stopniu kwalifikowanym, przepisów prawa materialnego.

W postępowaniu przed Sądem drugiej instancji nie doszło do nieważności postępowania, którą Sąd Najwyższy bierze pod uwagę z urzędu w granicach zaskarżenia.

Z powyższych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c.

aw